

שירים ליום רבין

מבוא

רצח יצחק רבין היכה בתדהמה את הציבור בארץ. רגשות ההלם, הזעם, הכאב והאובדן, הביאו את טובי המשוררים לבטא את רגשותיהם. שירים רבים נכתבו בעקבות הרצח אולם הם לא הולחנו.

לא חוברו שירי זמר בעקבות רצח יצחק רבין, אולם שירים רבים קיבלו משמעות חדשה והיו ל"שירים מזוהים" עם דמותו ואוגדו שני דיסקים בשם "רב חובל" לזכרו. בפעילות זו נציג שניים מהשירים שמופיעים בדיסק:

באב אל וואד מלים: חיים גורי לחן: שמואל פרשקו

הכתל מלים: יוסי גמזו לחן: דובי זלצר

שני שירים אלו מציינים 'תחנות משמעותיות' בחייו של יצחק רבין (מלחמת העצמאות, מלחמת ששת הימים - רמטכ"ל).

עבור כל אחד מן השירים מוצגים הדברים הבאים:

- רקע היסטורי
- מידע על נסיבות כתיבתם
- מובאות מתוך נאומים של יצחק רבין השופכים אור על יחסו לאירועים המוצגים בשיר
- הצעות לפעילויות תוכן ומוסיקה

באב אל וואד

מילים : חיים גורי
לחן : שמואל פרשקו

א.

פה אני עובר, ניצב ליד האבן.
כביש אספלט שחור, סלעים ורכסים.
ערב אט יורד, רוח ים נושבת
אור כוכב ראשון מעבר בית מחסיר.

ואני הולך, עובר כאן חרש חרש
ואני זוכר אותם אחד אחד.
כאן לחמנו יחד על צוקים וטרש
כאן היינו יחד משפחה אחת.

באב אל וואד,

לנצח זכור נא את שמותינו,
שיירות פרצו בדרך אל העיר.
בצידי הדרך מוטלים מתינו.
שלד הברזל שותק כמו רעי.

באב אל וואד,

לנצח זכור נא את שמותינו,
שיירות פרצו בדרך אל העיר.
בצידי הדרך מוטלים מתינו.
שלד הברזל שותק כמו רעי.

פה שצפו בשמש זפת ועופרת.
פה עברו לילות באש וסכינים.
פה שוכנים ביחד עצב ותפארת,
משוריין חרוך ושם של אלמונים.

יום אביב יבוא ורקפות תפרחנה,
אודם כלנית בהר ובמורד.
זה אשר ילך בדרך שהלכנו
אל ישכח אותנו, אותנו באב אל וואד.

באב אל וואד,

לנצח זכור נא את שמותינו,
שיירות פרצו בדרך אל העיר.
בצידי הדרך מוטלים מתינו.
שלד הברזל שותק כמו רעי.

באב אל וואד,

לנצח זכור נא את שמותינו,
שיירות פרצו בדרך אל העיר.
בצידי הדרך מוטלים מתינו.
שלד הברזל שותק כמו רעי.

באב אל וואד - רקע היסטורי לשיר

יום אחר החלטת האו"ם ב- 29 בנובמבר 1947, על הקמת מדינה יהודית ומדינה ערבית בארץ-ישראל, החלה מלחמת העצמאות. בשלב הראשון התנהלה המלחמה בין היישוב הערבי בארץ-ישראל, שהתנגד להצעת האו"ם, לבין היישוב העברי. שלב זה מכונה "המלחמה על הדרכים". אחת הדרכים המרכזיות, הייתה הדרך בין תל-אביב לירושלים שעברה בשער הגיא (באב-אל-וואד). באותם ימים הייתה דרך זו כביש מפותל וצר בן שני נתיבים בלבד. הכפרים הערביים ישבו על ראשי ההרים והדבר אפשר להם שליטה על הדרך והנעשה בה. כך יכלו לפגוע בשיירות שניסו לפרוץ את הדרך אל ירושלים הנצורה. רק לאחר שני מבצעים גדולים: מבצע נחשון ומבצע הראל נפתחה הדרך אל העיר.

הקרבות על הדרך לירושלים היו קשים ומרים, גבו קרבנות רבים ונחשבים לקרבות הקשים ביותר במלחמת העצמאות.

מדברי יצחק רבין

בהזדמנויות שונות מצא יצחק רבין לנכון להזכיר את הקרבות על הדרך לירושלים
(לקראת החתימה על הסכם השלום עם ירדן, הקונגרס האמריקני, 26 ביולי 1994)

**מחר אני חוזר לירושלים, בירת מדינת ישראל ולבו של העם היהודי.
בצידי הדרך העולה לירושלים מונחים שלדי מתכת מפוחמים, קרים, ואילמים. אלה הם
שרידי שיירות הרכב, המזון, התרופות שעלו לירושלים הנצורה במלחמה לפני ארבעים ושש
שנים.**

**עבור רבים מאזרחי ישראל זהו סיפור גבורה וחלק מאגדה. עבורי, ועבור רעי הלוחמים, כל
פיסת ברזל קרה בדרך לירושלים היא זיכרון מר. אני זוכר כאילו היה זה היום את האנשים
הצעירים שהיו בשלדי המתכת האלה. עדיין מהדהדות באזני זעקות הכאב שלהם. עדיין אני
רואה בעיני רוחי את הדם האוזל מגופותיהם, ועדיין מלווה אותי דממת המוות, השקט
שאחרי. אני זוכר אותם. הייתי מפקדם במלחמה... מחר, בדרך העולה לירושלים, אלפי
פרחים יעטפו באהבה את חלקי המשוריינים החלודים, אלה שלא הגיעו אל העיר. מחר
אלפי פרחים יחייכו שלום אלינו משלדי המתכת".**

(כנסת ישראל, לקראת יום ירושלים, 29 במאי 1995)

**ירושלים ובהרים סביב לה נפלו מאות לוחמים. גם היום אנו נושאים עמנו את זיכרון שלדי
המכוניות השרופות מול בית מחסיר, את המשאיות הבוערות בבאב-אל-וואד**

(פתיחת חגיגות 3,000 שנה לירושלים, וושינגטון, 25 באוקטובר 1995)

**ירושלים שלי היא הדרך אל העיר. היא פניהם האפורים של החברים המתים שלי, והקור
הצורב של המשוריינים החלודים בצל האורנים בצד הדרך**

הצעה לפעילויות:

באב אל וואד - פעילויות תוכן:

1. כיצד מתוארים בשיר הקרבות על הדרך לירושלים?
 2. כיצד מבטא המשורר את גבורת הלוחמים והצער על מותם?
 3. מה מבטיח המשורר לחבריו שנהרגו?
 4. מה ידוע לך על הנצחת הלוחמים בדרך לירושלים?
(האנדרטה לפורצי הדרך, שלדי המכוניות, אבנים ועליהם חקוקים תאריכי הקרבות, ביום הזיכרון
לחללי צה"ל מתקיים טקס אזכרה במקום, את שלדי המכוניות עוטפים בדגלי המדינה ומניחים
עליהם זרים).
5. קראו את דברי יצחק רבין המובאים לעיל:
כיצד השפיעו קרבות פריצת הדרך לירושלים על יצחק רבין

באב אל וואד – פעילויות במוסיקה:

קשר מבני, הברתי והבעתי בין טקסט ומוסיקה

האזינו לשיר בביצועה של יפה ירקוני ועל סמך האזנה גלו את הדברים הבאים:

<http://www.youtube.com/watch?v=6z0VMAiUTmU>

מבנה מוסיקלי:

המבנה המוסיקלי מצויין בגוף הטקסט, כל אות מייצגת חלק במנגינה. כאשר חלק מוסיקלי חוזר הוא מצוין באותה אות.

השיר הוא בעל מבנה חזרתי (סטרופי) כאשר יחידה אחת המורכבת משני חלקים (A+B) חוזרת ארבע פעמים. חלוקה פנימית של כל אחד מהחלקים למשפטים מוסיקליים בוצעה בגוף הטקסט ביחידה הראשונה בלבד.

<p>a פה אני עובר, ניצב ליד האבן.</p>	<p>A</p>
<p>b כביש אספלט שחור, סלעים ורכסים.</p>	
<p>c ערב אט יורד, רוח ים נושבת</p>	
<p>d אור כוכב ראשון מעבר בית מחסיר.</p>	
<p>e באב אל וואד,</p>	<p>B</p>
<p>לנצח זכור נא את שמותינו,</p>	
<p>f שיירות פרצו בדרך אל העיר.</p>	
<p>g בצידי הדרך מוטלים מתינו.</p>	
<p>h שלד הברזל שותק כמו רעי.</p>	
<p>e באב אל וואד</p>	
<p>לנצח זכור נא את שמותינו</p>	
<p>i באב אל וואד בדרך אל העיר</p>	
<p>פה שצפו בשמש זפת ועופרת.</p>	<p>A</p>
<p>פה עברו לילות באש וסכינים.</p>	
<p>פה שוכנים ביחד עצב ותפארת,</p>	
<p>משוריין חרוך ושם של אלמונים.</p>	

<p>באב אל וואד,</p>	<p>B</p>
<p>לנצח זכור נא את שמותינו...</p>	
<p>ואני הולך, עובר כאן חרש חרש</p>	<p>A</p>
<p>ואני זוכר אותם אחד אחד.</p>	
<p>כאן לחמנו יחד על צוקים וטרש</p>	
<p>כאן היינו יחד משפחה אחת.</p>	
<p>באב אל וואד,</p>	<p>B</p>
<p>לנצח זכור נא את שמותינו,</p>	
<p>יום אביב יבוא ורקפות תפרחנה,</p>	<p>A</p>
<p>אודם כלנית בהר ובמורד.</p>	
<p>זה אשר ילך בדרך שהלכנו</p>	
<p>אל ישכח אותנו, אותנו באב אל וואד.</p>	
<p>באב אל וואד,</p>	<p>B</p>
<p>לנצח זכור נא את שמותינו,</p>	

התאמה בין המבנה הספרותי והמוסיקלי:

מבחינה ספרותית מוגדר המבנה כבית + פזמון כאשר המילים משתנות מבית לבית ובפזמון המילים חוזרות ללא שינוי לאורך כל השיר. קיימת התאמה בין המבנה המוסיקלי והספרותי של השיר לכל הבתים מנגינה זהה (A) ולכל הפזמונים מנגינה זהה (B).

לחלק B סיומת המוכפלת באמצעות המוסיקה:

”באב אל וואד”

לנצח זכור נא את שמותינו
באב אל ואד
בדרך אל העיר"

חלק A מורכב מארבעה משפטים מוסיקליים החופפים לארבעת המשפטים הספרותיים
חלק B מורכב מששה משפטים מוסיקליים החופפים לששת המשפטים הספרותיים כאשר
למשפט הראשון והחמישי מילים זהות ומנגינה זהה

יחס בין הברה וצליל:

היחס בין צליל להברה הוא יחס סילבי שפירושו: לכל הברה בשיר מותאם צליל אחד בלבד.

"ציור" מילים / אווירה באמצעות מוסיקה לשיר:

כדאי לשאול את התלמידים האם לדעתכם מתאימה המוסיקה לשיר לתוכנו?
משימה כזו היא משימה מאוד יצירתית המזמינה כל תלמיד להביע את דעתו. אפשר לבקש
מהתלמידים תוך כדי האזנה לסמן מילים ומשפטים שהמוסיקה לשיר "מציירת" אותם.

בתשובות התלמידים יבואו פרמטרים בולטים במנגינתו של השיר ובביצוע:

- גובה
- מהירות
- דינמיקה (עוצמה)
- משך צליל
- גוון קולי של מבצעת השיר
- הליווי של כלי הנגינה המשתתפים בביצוע השיר

המלצה למורים:

הקשיבו לשיר ובצעו את המשימה בעצמכם. תופתעו לגלות איזה עושר הבעתי מוסיפה המוסיקה
לתוכנו של השיר. שימו לב, לא מספיק לומר "המוסיקה עצובה או זועקת" אלא נסו להגדיר מה
במוסיקה גורם לה להיות עצובה או זועקת. בדקו מה קורה בפרמטרים השונים של המוסיקה
(גובה, מהירות, דינמיקה ועוד פרמטרים שצויינו למעלה)

למשל ניתן לבדוק את הקשר בין הקו המלודי (מנגינתו) לתוכנו:

באופן כללי הקו המלודי (מלודיה + מנגינה) בנוי לסירוגין מצעדים קטנים מצליל לצליל ואפילו
חזרה על אותו צליל מספר פעמים לעומת קפיצות משמעותיות מצליל לצליל כלפי מעלה או כלפי
מטה. האוזן מבחינה באותם מקומות שבהן הצלילים נוסקים כלפי מעלה או נוחתים כלפי מטה.
נסו לבדוק מתי בקו המלודי קופצים מצליל לצליל ואיזו מילה בטקסט או רעיון תוכני מובע
באותו מקום. בבדיקה זו תגלו שיש קשר רב בין הקו המלודי והטקסט הספרותי.

מומלץ מאוד להשוות בין הביצוע של יפה ירקוני לשיר לביצוע של שלמה גרוניך לשיר:

ביצועו של שלמה גרוניך לשיר: <http://www.youtube.com/watch?v=2nddT3NpQqE>

הכותל

מילים : יוסי גמזו

לחן : דובי זלצר

עמד הצנחן מול הכותל
מכל מחלקתו רק אחד
אמר לי למוות אין דמות אך יש קוטר
תשעה מילימטר בלבד

הכותל אזור ועצבת
הכותל עופרת ודם
יש אנשים עם לב של אבן
יש אבנים על לב אדם

אמר לי אינני דומע
ושב להשפיל מבטים
אך סבא שלי אלוהים היודע
קבור כאן בהר הזיתים

עמדה נערה מול הכותל
שפתיים קרבה וסנטר
אמרה לי תקיעות השופר חזקות
אבל השתיקה עוד יותר

הכותל אזור ועצבת...

עמדה בשחורים מול הכותל
אמו של אחד מהחי"ר
אמרה לי עיני נערי הדולקות הן
ולא הנרות שבקיר

אמרה לי ציון הר הבית
שתקה לי הגמול והזכות
ומה שזהר על מצחה בין ערביים
היה ארגמן של מלכות

הכותל אזור ועצבת...

אמרה לי אינני רושמת
שום פתק לטמון בין סדקיו
כי מה שנתתי לכותל רק אמש
גדול ממילים ומכתב

הכותל אזור ועצבת...

מלחמת ששת הימים (1967)

מלחמת ששת הימים מיוצגת על-ידי שיר אחד בלבד - הכותל

הכותל - רקע היסטורי לשיר

עם פרוץ המלחמה נגד מצרים, ב-5 ביוני 1967, העבירה ממשלת ישראל מסר לחוסיין מלך ירדן, הקורא לו להימנע מלתקוף את ישראל. ממשלת ישראל הבהירה לחוסיין כי אין בדעתה לתקוף את ירדן ולהלחם בה. למרות זאת פתח הצבא הירדני באש, הפגיז קשות את ירושלים והשתלט על ארמון הנציב (המקום שהיה בשליטת כוח האו"ם). בתגובה תקף צה"ל גם בחזית הירדנית. בבוקר השבעה ביוני כבשה חטיבת הצנחנים את הר הזיתים ופרצה לעיר העתיקה דרך שער האריות. במקביל פרצו כוחות מחטיבת ירושלים דרך שער האשפות. הכוחות נפגשו בכותל המערבי ובהר הבית והעיר העתיקה נכנעה. הניצחון היה מרשים ביותר, ועורר התרגשות רבה בארץ ובין יהדות התפוצות. השתלטות חיילי צה"ל על העיר העתיקה נתפסה כגולת הכותרת של המלחמה.

מתוך : השידורים ביום השבעה ביוני עם כניסת חיילי צה"ל לעיר העתיקה

כשנכנסו חיילי צה"ל לעיר העתיקה שידר הכתב שליווה את הכוחות הלוחמים :

השעה עשר ועשרים, השבעה ביוני. ברגע זה אנו עוברים את שער האריות...אנחנו בתוך העיר העתיקה (בקול רועד מבכי) אתם מבינים מה זה, העיר העתיקה (בוכה) אנו נמצאים בתוך העיר העתיקה. שוב פעם (בוכה)...ברגע זה אני יורד במדרגות אל הכותל. עוד רגע עוד רגע ואני על-יד הכותל. (בוכה מהתרגשות)...רבותי, אינני אדם דתי. מעולם לא הייתי. אבל, זהו הכותל ואני נוגע באבני הכותל המערבי.

עם הגעתם של חיילי צה"ל לכותל המערבי, נכנסו לעיר העתיקה שר הביטחון, משה דיין, הרמטכ"ל, יצחק רבין ואלוף פיקוד המרכז, עוזי נרקיס. בראיון ל'רשת השידורים העבריים' (בזמן המלחמה אורדו הרשתות – גלי צה"ל וקול ישראל) יצחק רבין אמר:

אין בכוונתי במלים אלה, בשעה זו, להתייחס למאורעות שאירעו בירושלים בחמישים וחמש השעות האחרונות. מרגיש אני כרגע חווייה, שמסופקני אם אני מסוגל לבטא את כל משמעותה במלים. נולדתי בירושלים, לחמתי במלחמת השחרור בירושלים, והכניסה היום עם שר הביטחון דרך שער-האריות אל העיר העתיקה מבטאה בשבילי אולי את התמורה הגדולה ביותר שהתרחשה בחמישים וחמש השעות האחרונות.

מדברי יצחק רבין

(דברי ראש הממשלה בכנסת, ליום ירושלים, 29 במאי 1995)

היה רגע אחד במלחמת ששת-הימים שסימל את הניצחון הגדול: זה הרגע שבו הגיעו ראשוני הצנחנים, בפיקודו של מוטה גור, אל אבני הכותל המערבי, נרגשים מהמעמד-שכמותו לא היה וגם לא יחזור לעולם. איש לא ביים את הרגע הזה. איש לא תכנן אותו מראש. איש לא הכין אותו ואיש לא התכוון לקראתו, כאילו הייתה זו ההשגחה העליונה שכיוונה את המעמד כולו: הצנחנים הבוכים...קולות "יתגדל ויתקדש שמייה רבא" ששמעו אבני הכותל אחרי תשע-עשרה שנות דממה, דמעות האבל וקריאות השמחה, ושירת "התקווה". אודה, מבחינתי האישית, באותו יום, היתה זו סגירת מעגל אישי, ולו זיכו אותי רק בכך-די היה לי.

תשע-עשרה שנה קודם לכן, במלחמת העצמאות, היתה לי הזכות הגדולה לפקד על לוחמי חטיבת הפלמ"ח, הראל, אשר יחד עם לוחמי צה"ל של יחידות אחרות לחמו בירושלים הנצורה ושברו את המצור על ירושלים...לא הצלחנו אז לשחרר את העיר העתיקה, ובמשך שנים חיינו בתחושת כאב כי העיר חצויה, כי שריד המקדש נשבה בידי זרים. תשע-עשרה שנים היו הדרכים שלנו אל הכותל שוממות, "כיכר השוק ריקה, ואין פוקד את הר הבית, בעיר העתיקה" – כמאמר המשוררת נעמי שמר....(עכשיו) ירושלים אוחדה, כיכר השוק הומה וחוצות העיר מלאים אדם.

הצעות לפעילויות:

הכותל - פעילויות תוכן:

1. מיהם שלושת הדוברים בשיר?
2. מה משמעותו של הכותל בעיני כל אחד מהם?
3. מהם לבטיו של הצנחן שליד הכותל?
4. קראו את דברי יצחק רבין על 'מלחמת ששת הימים בירושלים' וכתבו
 - א. מהי ירושלים בעיני יצחק רבין
 - ב. מה יחסו של יצחק רבין לכותל המערביאם הכיתה דנה בשיר זה בלבד, מוצע כי השאלה הבאה תהיה שאלת הסיכום,
 5. קראו את דברי כתב רשת השידורים העבריים ביום השבעה ביוני וכן את דברי יצחק רבין,
 - א. האם אתם מזדהים עם רגשות אלה? הסבירו את עמדתכם
 - ב. אם הכיתה נחלקה לקבוצות הדנות בכל השירים, מוצע כי שאלת הסיכום במליאה תהיה:
 - ג. מה מקומו של הכותל בתפיסה הישראלית, האם אתם מזדהים/לא מזדהים עם תפיסה זו? נמקו את דבריכם.מורים המעוניינים להרחיב בנושא זה, יפנו את התלמידים לשיר **שומרי החומות** וכן יציגו בפניהם את השיר **הצנחנים בוכים**¹

¹ השיר **הצנחנים בוכים** מלווה בשאלות לתלמיד, בספר הלימוד **ירושלים שכימה ושכנות**, משרד החינוך והתרבות, האגף לתכניות לימודים, הוצאת "מעלות", עמ' 31-32 וכן במד"ל המלווה את החוברת, עמ' 32-34

הכותל - פעילויות במוסיקה:

הכותל – קשר מבני, הברתי והבעתי בין טקסט ומוסיקה

האזינו לשיר בביצועה של גאולה גיל ועל סמך האזנה גלו את הדברים הבאים:

<http://www.youtube.com/watch?v=6z0VMAiUTmU>

מבנה מוסיקלי:

המבנה המוסיקלי מצויין בגוף הטקסט, כל אות מייצגת חלק במנגינה. כאשר חלק מוסיקלי חוזר הוא מצוין באותה אות.

השיר הוא בעל מבנה חזרתי (סטרופי) כאשר יחידה אחת (A+A'+B) המורכבת משני חלקים שאחד מהם חוזר פעמיים עם שינויים בסיומו חוזרת שלוש פעמים. חלוקה פנימית של כל אחד מהחלקים למשפטים מוסיקליים בוצעה בגוף הטקסט ביחידה הראשונה בלבד.

אמר לי אינני דומע ושב להשפיל מבטים אך סבא שלי אלוהים היודע קבור כאן בהר הזיתים	A'	a עמדה נערה מול הכותל b שפתיים קרבה וסנטר c אמרה לי תקיעות השופר חזקות d אבל השתיקה עוד יותר	A
הכותל אזור ועצבת הכותל עופרת ודם...	B	a אמרה לי ציון הר הבית b שתקה לי הגמול והזכות c ומה שזהר על מצחה בין ערביים e היה ארגמן של מלכות	A'
עמדה בשחורים מול הכותל אמו של אחד מהחי"ר אמרה לי עיני נערי הדולקות הן ולא הנרות שבקיר	A	f הכותל אזור ועצבת g הכותל עופרת ודם h יש אנשים עם לב של אבן i יש אבנים על לב אדם	B
אמרה לי אינני רושמת שום פתק לטמון בין סדקיו כי מה שנתתי לכותל רק אמש גדול ממילים ומכתב	A'	עמד הצנחן מול הכותל מכל מחלקתו רק אחד אמר לי למוות אין דמות אך יש קוטר תשעה מילימטר בלבד	A
הכותל אזור ועצבת הכותל עופרת ודם...	B		

התאמה בין המבנה הספרותי והמוסיקלי:

כל בית בשיר מחולק לשני חלקים ספרותיים המנגינה לכל אחד מחלקי הבית חוזרת במדויק למעט המשפט האחרון. לפזמון מנגינה זהה לכל אורך השיר.
חלק A מורכב מארבעה משפטים מוסיקליים החופפים לארבעת המשפטים הספרותיים. כנ"ל לגבי חלק A' ו B.

יחס בין הברה וצליל:

היחס בין צליל להברה הוא יחס סילבי שפירושו: לכל הברה בשיר מותאם צליל אחד בלבד.

"ציור" מילים / אווירה באמצעות מוסיקה לשיר:

כדאי לשאול את התלמידים האם לדעתכם מתאימה המוסיקה לשיר לתוכנו?
משימה כזו היא משימה מאוד יצירתית המזמינה כל תלמיד להביע את דעתו. אפשר לבקש מהתלמידים תוך כדי האזנה לסמן מילים ומשפטים שהמוסיקה לשיר "מציירת" אותם.

בתשובות התלמידים יבואו פרמטרים בולטים במנגינתו של השיר ובביצוע:

- גובה
- מהירות
- דינמיקה (עוצמה)
- משך צליל
- גוון קולי של מבצעת השיר
- הליווי של כלי הנגינה המשתתפים בביצוע השיר

המלצה למורים:

הקשיבו לשיר ובצעו את המשימה בעצמכם. תופתעו לגלות איזה עושר הבעתי מוסיפה המוסיקה לתוכנו של השיר. שימו לב, לא מספיק לומר "המוסיקה עצובה או זועקת" אלא נסו להגדיר מה מוסיקה גורם לה להיות עצובה או זועקת. בדקו מה קורה בפרמטרים השונים של המוסיקה (גובה, מהירות, דינמיקה ועוד פרמטרים שצויינו למעלה)

למשל ניתן לבדוק את ההבדל בין הסיומת של חלק A וחלק A' :

חלק A' מסתיים בקו מלודי עולה. לאיזו תחשה גורמת עלייה זו? מהם התכנים בסיומים של כל חלקי A'? נסו לבדוק את הקשר בין העלייה בקו המלודי ובין התכנים המובעים בחלק זה.

מומלץ מאוד להשוות בין ביצועים שונים לשיר, ניתן להשוות את ביצוע השיר על ידי גאולה גיל לאחד משני הביצועים הבאים:

ביצועה של עפרה חזה לשיר: <http://www.youtube.com/watch?v=-OG6FI2WBe8>

ביצועם של צמד הדרום לשיר: <http://www.youtube.com/watch?v=vB45kybOP68>